

Repertoriumnummer 2025/ 131
Datum van uitspraak 8 januari 2025
Rolnummer A/22/03143
Informatieblad GK 02

Uitgifte

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op €	op €	op €

Niet aan te bieden aan de
ontvanger

Ondernemingsrechtbank Gent, Afdeling Kortrijk

Vonnis

Zevende kamer

Aangeboden op
Niet te registreren

1. De naamloze vennootschap **CRM.DEV**, ingeschreven in de KBO onder het nummer 0461.701.885, waarvan de zetel gelegen is te 8792 WAREGEM, Gentseweg 203, hierna "CRM.DEV";

2. De naamloze vennootschap **CRM.TEC**, ingeschreven in de KBO onder het nummer 0454.384.919, waarvan de zetel gelegen is te 8792 WAREGEM, Gentseweg 203, hierna "CRM.TEC"

CRM.DEV en CRM.TEC hierna samen "CRM" genoemd.*Eisers*;

Bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. Jasper De fauw, Mr. Grégoire Ryelandt en Mr. Delphine Van Den Eynde, advocaten waarvan het kantoor gevestigd is te 1050 Brussel, Eugène Flageyplein 18 (jasper.defauw@deprevernet.be, gregoire.ryelandt@deprevernet.be en delphine.vandeneynde@deprevernet.be, +32 2 626 08 10);

TEGEN

3. De coöperatieve vennootschap **PORTIMA**, ingeschreven in de KBO onder het nummer 0428.775.335, waarvan de zetel gelegen is te 1170 WATERMAAL-BOSVOORDE, Terhulpesteenweg 150, bus 16, hierna "Portima"; Eerste verweerster

Bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. Vincent Mussche, Mr. Sara van den Brande, Mr. Myrtle Gevers en Mr. Sara Ignat, advocaten waarvan het kantoor gevestigd is te 1000 Brussel, Keizerslaan 3;

4. . De naamloze vennootschap **AXA BELGIUM**, ingeschreven in de KBO onder het nummer 0404.483.367, waarvan de zetel gelegen is te 1000 BRUSSEL, Troonplein 1, hierna "AXA"; Tweede verweerster

Bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. Filip Tuytschaever en Mr. Benjamin Magnus, advocaten waarvan het kantoor gevestigd is te 1930 Zaventem, Minervastraat 5;

5. De naamloze vennootschap **BALOISE BELGIUM**, ingeschreven in de KBO onder het nummer 0400.048.883, waarvan de zetel gevestigd is te 2600 ANTWERPEN, Posthofbrug 16, hierna "Baloise"; Derde verweerster

Bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. Kurt Haegeman, Mr. Geert Bovy, Mr. Bram Hoorelbeke en Mr. Joost Vynckier, advocaten waarvan het kantoor gevestigd is te 1210 Brussel, Bolwerklaan 21;

6. De naamloze vennootschap **ALLIANZ BENELUX**, ingeschreven in de KBO onder het nummer 0403.258.197, waarvan de zetel gevestigd is te 1000 BRUSSEL, Koning Albert II-laan 32, hierna "ALLIANZ"; Vierde verweerster

Bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. Catherine Longeval, Mr. Peter L'Ecluse, Mr. Koen T'Syen en Mr. Gao Xing, advocaten waarvan het kantoor gevestigd is te 1170 Brussel, Terhulpesteenweg 166;

7. De naamloze vennootschap **AG INSURANCE**, ingeschreven in de KBO onder het nummer 0404.494.849, waarvan de zetel gevestigd is te 1000 BRUSSEL, Emile Jacqmainlaan 53, hierna "AG"; Vijfde verweerster

Bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. Frank Wijckmans en Mr. Maaïke Visser, advocaten waarvan het kantoor gevestigd is te 1831 Machelen, Grensstraat 7;

8. De coöperatieve vennootschap **P&V VERZEKERINGEN**, ingeschreven in de KBO onder het nummer 0402.236.531, waarvan de zetel gevestigd is te 1210 SINT-JOOST-TEN-NODE, Koningsstraat 151, hierna "P&V"; Zesde verweerster

Bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. Peter Wytinck, advocaat, waarvan het kantoor gevestigd is te 1000 Brussel, Loksumstraat 25;

Hierna worden AXA, BALOISE, ALLIANZ, AG en P&V samen de "Verzekeringsmaatschappijen" genoemd.

Velt de Rechtbank het volgende vonnis:

A. RECHTSPLEGING

1. De eis werd ingeleid bij dagvaarding dd. 28 november 2022.
2. Conclusietermijnen werden vastgelegd bij beschikking van 16 december 2022.
3. De rechtbank hoort de verschijnende partijen in openbare zitting van 9 oktober 2024. De rechtbank heeft de debatten gesloten en nam de zaak in beraad.
3. De rechtbank neemt kennis van het dossier van de rechtspleging en de neergelegde stukken.
4. De rechtspleging verloopt in overeenstemming met de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

B. DE VORDERINGEN

5. **NV CRM.DEV** en **NV CRM.TEC** vorderen blijkens de syntheseconclusie dd. 8 april 2024 :

In hoofdorde :

De verweerders hoofdelijk te veroordelen tot het betalen van een schadeloosstelling aan CRM, provisioneel begroot op 50.292.533,06 EUR, te verhogen met interesten a rato van de wettelijke interestvoet vanaf 1 januari 2022;

In ondergeschikte orde :

Voor zover dit niet spontaan wordt overgemaakt naar aanleiding van de syntheseconclusies, de verweerders met toepassing van artikel 871 juncto 877 Ger.W. te bevelen om het Reglement van Inwendige Orde van ASSURNET (zoals overgemaakt aan de Europese Commissie in het kader

van de procedure die aanleiding gaf tot de comfort letter (Stuk I.11 van Portima) over te maken, evenals alle navolgende versies van dit Reglement van Inwendige Orde (of document met equivalente waarde), tot en met het huidige Reglement van Inwendige Orde van Portima (of equivalent);

Een korps van gerechtsdeskundigen aan te stellen met het oog op de begroting van de schadevergoeding, rekening houdend met de opmerkingen van CRM in randnummer 297 en volgende van haar conclusie, waarbij het de verweerders toekomt de gerechtsdeskundigen te provisioneren;

De verweerders te veroordelen tot het betalen van de kosten van het geding.

6. CV PORTIMA vordert

6.1. met betrekking tot de hoofdeis:

- In hoofdorde:

De vorderingen van CRM af te wijzen als ongegrond;

- In ondergeschikte orde:

Een economisch gerechtsdeskundige aan te stellen om de rechtbank bij te staan bij de beoordeling over de door de partijen geleden schade, de omvang ervan en/of de verschuldigde schadevergoeding, rekening houdende met de uitsluiting van de absurde eisen van CRM en het feit dat er sowieso maar sprake kan zijn van een verlies van een zeer beperkte kans op het door CRM verhoopte resultaat en waarbij PORTIMA een voorbehoud maakt om een economisch gerechtsdeskundige voor te stellen en een voorstel van opdracht te omschrijven;

CRM.TEC en CRM.DEV hoofdelijk te veroordelen tot alle kosten van het onderzoek van deze economisch gerechtsdeskundige, minstens om deze te laten provisioneren door CRM.TEC en CRM.DEV;

De volgende beschermingsmaatregelen op te leggen voor de bedrijfsgeheimen, persoonsgegevens en/of mededingingsrechtelijk gevoelige informatie waarover PORTIMA beschikt en die niet publiek beschikbaar zijn, waaronder minstens informatie over: (i) de klanten van PORTIMA, (ii) de relatie van PORTIMA met concurrenten, (iii) commerciële, operationele en/of technische informatie over PORTIMA, Brio en/of PORTIMA CONNECT;

De toegang tot voormelde informatie, hetzij schriftelijk (conclusies, verslagen, uitspraken, enz., van eender welke oorsprong), hetzij op een hoorzitting, te beperken tot een vertrouwelijkheidskring in toepassing van artikel 871bis, §2 Ger.W. bestaande uit de raadslieden van de partijen zoals vermeld op pagina's 1-2 van haar conclusie, de economisch gerechtsdeskundige, alsook telkens één natuurlijk persoon van de respectievelijke partijen en als zodanig slechts een niet-vertrouwelijke versie van eender welk geschrift ter beschikking te (laten) stellen aan personen buiten de vertrouwelijkheidskring; en

in toepassing van artikel 871bis, §1 Ger.W. het verbod op te leggen ten aanzien van iedere partij, hun advocaten of andere vertegenwoordigers, magistraten en gerechtelijk personeel, deskundigen en alle andere personen en entiteiten die door hun deelname aan deze procedure, of door hun toegang tot de documenten die deel uitmaken van

deze procedure, kennis kunnen krijgen en/of hebben gekregen van voormelde informatie om deze openbaar te maken;
De zaak aan te houden voor het overige;

In meer ondergeschikte orde,

In de mate dat de rechtbank zou oordelen dat PORTIMA een schadevergoeding verschuldigd zou zijn aan CRM.TEC en/of CRM.DEV:
in hoofdorde, te oordelen dat het samenloopverbod van toepassing is en vervolgens deze schadevergoeding te beperken tot maximaal 12.500 euro, rekening houdende met de uitsluiting van de absurde eisen van CRM en het feit dat er sowieso maar sprake kan zijn van een verlies van een zeer beperkte kans op het door CRM verhoopte resultaat;
in ondergeschikte orde, de schadevergoeding te beperken, rekening houdende met de uitsluiting van de absurde eisen van CRM en het feit dat er sowieso maar sprake kan zijn van een verlies van een zeer beperkte kans op het door CRM verhoopte resultaat;
in meest ondergeschikte orde, de schadevergoeding ex aequo et bono te begroten, rekening houdende met de uitsluiting van de absurde eisen van CRM en het feit dat er sowieso maar sprake kan zijn van een verlies van een zeer beperkte kans op het door CRM verhoopte resultaat; en
in iedere orde, het tussenvonnissen niet uitvoerbaar bij voorraad te verklaren en het recht van PORTIMA op kantonnement inzake de verschuldigde bedragen niet uit te sluiten.

6.2. met betrekking tot de tegeneis :

In hoofdorde:

De tegenvorderingen van PORTIMA ontvankelijk en gegrond te verklaren en vervolgens CRM.TEC en CRM.DEV hoofdelijk te veroordelen tot het betalen van : een schadevergoeding ten belope van de kosten van de bijstand van technische raadsman van PORTIMA, provisioneel begroot op 403.260 EUR; een schadevergoeding voor de kosten in het kader van de EDIMERX-migratie, provisioneel begroot op 87.859 EUR; een schadevergoeding van minstens 50.000 EUR wegens tergend en roekeloos geding; en een geldboete wegens tergend en roekeloos geding ten belope van het maximumbedrag.

In ondergeschikte orde:

CRM.TEC en CRM.DEV hoofdelijk te veroordelen tot het betalen van een schadevergoeding ex aequo et bono begroot op 150.000 EUR;

In meer ondergeschikte orde:

CRM.TEC en CRM.DEV hoofdelijk te veroordelen tot het betalen van een schadevergoeding voor de kosten in het kader van de EDIMERX-migratie provisioneel begroot op 87.859 EUR, dan wel ondergeschikt een schadevergoeding die ex aequo et bono wordt begroot door de rechtbank;

Inzake de kosten van het geding:

In de mate dat de vorderingen van CRM.TEC en/of CRM.DEV ongegrond worden verklaard en/of CRM.TEC en/of CRM.DEV tot de betaling van een schadevergoeding aan PORTIMA worden veroordeeld, CRM.TEC en CRM.DEV hoofdelijk te veroordelen tot de betaling van de kosten van het geding.

In de mate dat een economisch gerechtsdeskundige wordt aangesteld, de beslissing over de kosten van het geding aan te houden;

Enkel in de mate dat alle tegenvorderingen van PORTIMA ongegrond worden verklaard en PORTIMA wordt veroordeeld tot de betaling van een schadevergoeding, slechts één basis rechtsplegingsvergoeding toe te kennen aan CRM.TEC en CRM.DEV gezamenlijk waarvan de betaling evenredig wordt verdeeld tussen alle verwerende partijen.

7. AXA vordert :

De vorderingen van CRM.TEC en CRM.DEV af te wijzen als ongegrond;

De tegenvordering van AXA Belgium tot het betalen van een schadevergoeding en een geldboete wegens tergend en roekeloos geding ontvankelijk en gegrond te verklaren, en dienvolgens CRM.TEC en CRM.DEV in solidum te veroordelen tot het betalen van een schadevergoeding aan AXA Belgium, ex aequo et bono begroot op 50.000 EUR en een geldboete van 2.500 EUR;

CRM.TEC en CRM.DEV in solidum te veroordelen tot alle kosten van deze procedure , met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding, voor AXA Belgium begroot op 45.000 EUR (zijnde het maximumbedrag voor in geld waardeerbare vorderingen boven 1.000.000,01 EUR) , of minstens een evenredig deel van tweemaal de hoogste maximale rechtsplegingsvergoeding verschuldigd door CRM.TEC en CRM.DEV;

In uiterst ondergeschikte orde, indien AXA Belgium zou worden veroordeeld tot betaling van een geldsom, het recht op kantonnement van AXA Belgium te bevestigen.

8. BALOISE vordert

In hoofdorde:

De vorderingen van CRM.TEC en CRM.DEV af te wijzen als ongegrond;

In ondergeschikte orde:

Een economisch gerechtsdeskundige aan te stellen om de rechtbank bij te staan bij de beoordeling over het bestaan en de hoegrootheid van de schade die het gevolg zou zijn van BALOISES (beweerde) aansprakelijkheid;

CRM.TEC en CRM.DEV hoofdelijk te veroordelen tot alle kosten van het onderzoek van deze deskundige;

Voor het overige, de zaak aan te houden en voorlopig geen uitspraak te doen over de door CRM.TEC en CRM.DEV ingestelde vorderingen wat de grond van de zaak betreft

In meer ondergeschikte orde:

Indien BALOISE tot betaling van een schadevergoeding veroordeeld zou worden: de schadevergoeding te beperken tot vergoeding voor het verlies van een (zeer beperkte kans) op het door CRM verhoopte resultaat, ex aequo et bono te begroten;

de schadevergoeding te verminderen met een bedrag dat zonder het aansprakelijkheidsbeperkend of -uitsluitend beding in de overeenkomst tussen CRM en PORTIMA voor rekening van PORTIMA zou zijn gekomen;
het vonnis niet uitvoerbaar bij voorraad te verklaren en het recht van BALOISE op kantonnement inzake de verschuldigde bedragen niet uit te sluiten.

In iedere geval:

CRM.TEC en CRM.DEV hoofdelijk te veroordelen tot de kosten van het geding; en
CRM.TEC en CRM.DEV hoofdelijk te veroordelen tot het betalen aan BALOISE van het maximumbedrag van de rechtsplegingsvergoeding (i.e. EUR 45.000). *Ondergeschikt*, indien de rechtbank dit nodig zou achten, vraagt BALOISE om eisers hoofdelijk te veroordelen tot het dubbele van het maximumbedrag van de rechtsplegingsvergoeding in toepassing van artikel 1022, lid 5 Ger.W. en dit bedrag dan over de verschillende verwerende partijen te verdelen.

9. **ALLIANZ vordert**

De tegenvordering van ALLIANZ gegrond te verklaren en bijgevolg eerste eiseres en tweede eiseres solidair en in solidum, de ene bij gebreke aan de andere, te veroordelen tot de betaling aan ALLIANZ van een schadevergoeding wegens tergend en roekeloos geding ten bedrage van 50.000 EUR;

Eerste eiseres en tweede eiseres solidair en in solidum, de ene bij gebreke aan de andere, te veroordelen tot de kosten van het geding, met inbegrip van de dagvaardingskosten;

Eerste eiseres en tweede eiseres elk afzonderlijk te veroordelen tot de maximale rechtsplegingsvergoeding van 45.000 EUR (maximumbedrag).

In ordergeschikte orde:

de schadevergoeding te beperken tot het verlies van een kans waarvan de waarschijnlijkheidsgraad beperkt is en ex aequo et bono te begroten, tot maximaal 12.500 EUR; en

zo één of meerdere gerechtsdeskundigen zou worden aangesteld, eiseres te veroordelen tot de betaling van de kosten én in elk geval het verzoek van eiseres dat Allianz dient bij te dragen tot de provisie af te wijzen.

Kosten van de Rechtsplegingsvergoeding, 45.000 EUR lastens eerste eiseres en 45.000 EUR lastens tweede eiseres te leggen.

Ondergeschikt, indien de rechtbank van oordeel is dat artikel 1022, lid 5 Ger.W. van toepassing is, eiseres te veroordelen tot het dubbele van het maximumbedrag van de rechtsplegingsvergoeding en dit bedrag dan over de in gelijkgestelde verwerende partijen te verdelen.

10. AG INSURANCE vordert :

In hoofdorde:

De vordering van "CRM" af te wijzen als onontvankelijk gezien noch CRM.TEC, noch CRM.DEV individueel hebben aangetoond over het vereiste persoonlijke belang en de vereiste persoonlijke hoedanigheid in de zin van artikel 17 Ger.W. te beschikken;

In ondergeschikte orde:

Indien de Rechtbank oordeelt dat de vordering van "CRM" ontvankelijk verklaard zou moeten worden, deze af te wijzen als ongegrond;

Gelet op het feit dat middelen twee tot en met vijf van "CRM" uitsluitend gericht worden aan PORTIMA, alleszins voor recht te zeggen dat deze middelen niet kunnen leiden tot enige aansprakelijkheid in hoofde van AG.

In elk geval:

-CRM.TEC en CRM.DEV in solidum te veroordelen tot de kosten van het geding; en

-CRM.TEC en CRM.DEV elk afzonderlijk te veroordelen tot de betaling van de maximum rechtsplegingsvergoeding van 45.000 EUR.

11. P&V VERZEKERINGEN CV vordert ,

In hoofdorde:

De vorderingen van CRM af te wijzen als ongegrond;

In ondergeschikte orde:

Een economisch gerechtsdeskundige aan te stellen om de rechtbank bij te staan bij de beoordeling over de eventuele aansprakelijkheid van P&V alsook het bestaan en de grootte van de schade die het gevolg zou zijn van deze aansprakelijkheid;

CRM.TEC en CRM.DEV hoofdelijk te veroordelen tot alle kosten van het onderzoek van deze deskundige;

Voor het overige, de zaak aan te houden en voorlopig geen uitspraak te doen over de door CRM.TEC en CRM.DEV ingestelde vorderingen wat de grond van de zaak betreft.

In ieder geval:

CRM.TEC en CRM.DEV in solidum te veroordelen tot de kosten van het geding en

CRM.TEC en CRM.DEV elk afzonderlijk te veroordelen tot de betaling van het basisbedrag rechtsplegingsvergoeding van 21.000 EUR.

C. FEITEN – VOORWERP VAN DE BETWISTING.

C.1. Samenvatting van de stellingen van eisers.

12. De vordering van NV CRM.TEC en NV CRM.DEV (hierna CRM genoemd) strekt ertoe schadevergoeding te bekomen van de verweerders voor schade die eiseres zouden geleden hebben ingevolge beweerde inbreuken op het mededingingsrecht.

CRM omschrijft de inbreuken als volgt :

- Misbruik van machtspositie (artikel IV.2. WER);
- Misbruik van economische afhankelijkheid;
- Verboden horizontale overeenkomst (IV.1. WER).

Deze inbreuken zouden gepleegd zijn door PORTIMA en de Verzekeringsmaatschappijen. CRM zou door deze praktijken uitgesloten worden uit de markt voor beheerssoftware voor verzekeringsmakelaars en de markt voor communicatieplatformen voor gegevensuitwisseling tussen verzekeringsmakelaars en verzekeringsmaatschappijen.

13. CRM stelt dat de gegevensuitwisseling tussen verzekeringsmaatschappijen en makelaars plaatsvindt via geautomatiseerde communicatie :

- een communicatieplatform dat ervoor zorgt dat elektronische berichten automatisch en gestructureerd kunnen uitgewisseld tussen verzekeringsmakelaars en verzekeringsmaatschappijen (offertes, aanvraagformulieren, schadegevallen, borderellen, enz...);
- beheerssoftware die het managementprogramma is waarmee de makelaar zijn communicatie met verzekeringsmaatschappijen stroomlijnt, hierin worden klantgegevens opgeslagen opdat deze bijvoorbeeld telkens opnieuw kunnen worden gebruikt voor het beheren van polissen of de opvolging van een schadegeval voor één en dezelfde klant.

14. Eisers wijzen erop dat vanuit het oogpunt van de verzekeringsmakelaar het uitermate belangrijk is dat zijn/haar beheerssoftware naadloos aansluit met het communicatieplatform van PORTIMA.

Op IT-technisch vlak werd binnen de sector afgesproken dat de beheerssoftware van makelaars en het communicatieplatform automatische en gestructureerde berichten kunnen uitwisselen op basis van een eigen sectorspecifieke programmeertaal "TELEBIB". Dit zorgt ervoor dat wederzijdse communicatie tot stand kan komen tussen de makelaar en de maatschappij.

Indien de beheerssoftware niet naadloos kan aansluiten met het communicatieplatform, zorgt dit voor technische problemen aan de zijde van de makelaar, die een grote operationele impact hebben op de dagdagelijkse werking van het makelaarskantoor. Na de prijs geven makelaars aan dat "technische problemen" de belangrijkste reden is om te wijzigen van beheerssoftware.

15. PORTIMA werd in 1986 opgericht met als initiële bedoeling de ontwikkeling van een uniek communicatieplatform in de verzekeringssector. De meest recente versie heet "PORTIMA CONNECT".

PORTIMA is een economisch samenwerkingsverband van verzekeringsmaatschappijen waarvan de tweede t.e.m. zesde verweersters de aandeelhouders zijn. Deze Verzekeringsmaatschappijen zijn elkaars rechtstreekse concurrenten .

De eisers stellen dat de Verzekeringsmaatschappijen zich terdege bewust waren van het feit dat de oprichting van een economisch samenwerkingsverband tussen concurrenten voor de ontwikkeling van een communicatieplatform, met de duidelijke bedoeling dat dit platform het

enige is dat door de Verzekeringsmaatschappijen wordt gebruikt, mogelijk een inbreuk vormt op het mededingingsrecht.

16. De Verzekeringsmaatschappijen hebben de Europese Commissie benaderd om comfort te krijgen dat hun samenwerkingsverband niet in strijd was met het mededingingsrecht. De Europese Commissie heeft dit bevestigd, maar met twee voorbeholden *volgens de eisers*.

Het eerste voorbehoud is dat de door de Verzekeringsmaatschappijen voorziene verplichting om hetzij zich niet aan te sluiten met een concurrerend communicatieplatform, hetzij niet zelf een alternatief platform op te starten, in strijd is met het mededingingsrecht .

Het tweede voorbehoud is dat de Europese Commissie alleen gekeken heeft naar de verenigbaarheid met het mededingingsrecht van de gezamenlijke ontwikkeling van een communicatieplatform, niet naar de gezamenlijke ontwikkeling van beheerssoftware .

17. In 1999 besliste PORTIMA om, bovenop haar activiteiten op de opwaartse markt (“upstream”) met het communicatieplatform, ook actief te worden op de afwaartse markt (“downstream”) voor beheerssoftware voor verzekeringsmakelaars. De beheerssoftware van PORTIMA heet “BRIO”.

PORTIMA heeft vervolgens diverse overnames gedaan van diverse belangrijke aanbieders van beheerssoftware, waardoor haar marktaandeel steeg.

Eisers stellen dat naar aanleiding van klachten van verschillende marktspelers de BMA de gedragingen van PORTIMA onderzocht. De BMA kwam volgens eisers tot de conclusie dat PORTIMA misbruik maakt van haar machtspositie op de markt voor communicatieplatformen, met als gevolg de uitsluiting van concurrenten op de markt voor beheerssoftware.

18. CRM is een onafhankelijke speler op de Belgische markt voor beheerssoftware voor verzekeringsmakelaars. De beheerssoftware die wordt aangeboden door CRM draagt de naam “INSUSOFT”. CRM stelt het slachtoffer te zijn van de mededingingsbeperkende praktijken van PORTIMA en van de Verzekeringsmaatschappijen op de twee markten waar PORTIMA een machtspositie bekleedt, zijnde de upstream markt voor communicatieplatformen en de downstream markt voor beheerssoftware . Eisers verwijten aan PORTIMA en de verzekeringsmaatschappijen praktijken die als gevolg hebben dat alle mededinging op de markten voor communicatieplatformen en beheerssoftware wordt uitgesloten.

19. 1. Wat betreft de markt voor communicatieplatformen (“upstream”). Op deze markt resulteren volgens eisers de handelingen van PORTIMA en de Verzekeringsmaatschappijen in de totale uitsluiting van alle mogelijke concurrentie op de markt voor communicatieplatformen. De handelingen leiden ertoe dat het eigen communicatieplatform van PORTIMA (PORTIMA CONNECT) als enige kan en mag worden gebruikt voor geautomatiseerde communicatie tussen de makelaars en de Verzekeringsmaatschappijen.

19.2. Wat betreft de markt voor beheerssoftware (“downstream”). Op de markt voor beheerssoftware heeft volgens eisers PORTIMA een uiterst dominante positie met haar eigen product “BRIO”. Door middel van haar monopoliepositie op de upstream markt kan PORTIMA misbruikmakende handelingen stellen die ertoe leiden dat alle (resterende) concurrentie op de markt voor beheerssoftware wordt uitgesloten. De misbruikmakende handelingen op beide markten versterken elkaar.

20. Eisers verwijten aan PORTIMA:

- het **verhinderen van compatibiliteit** tussen haar eigen communicatieplatform en concurrerende beheerssoftwareproducten door het doorvoeren van wijzigingen aan het centrale systeem zonder CRM of andere ontwikkelaars hiervan op de hoogte te brengen of te waarschuwen, de weigering van verstrekking van compatibiliteitsinformatie tussen de beheerssoftware en het centrale communicatieplatform (“degradatie van interoperabiliteit”), het discriminerend behandelen van compatibiliteitsproblemen tussen beheerssoftware van concurrenten (CRM – INSUSOFT) en de bevoordeling van de eigen beheerssoftware (PORTIMA – BRIO) tegenover concurrenten (“**zelfbevoordeling**”) op de markt van beheerssoftware voor verzekeringsmakelaars;

- het **onrechtmatig afwerpen van klanten** die omwille van de misbruikmakende handelingen van PORTIMA gefrustreerd afhaken bij concurrenten op de markt voor beheerssoftware, waarbij PORTIMA zich als enig valabel alternatief presenteert op deze markt, met de ideale tandem “BRIO-PORTIMA CONNECT”;

- het **eenzijdig opleggen van substantiële kosten** aan concurrenten op de markt voor beheerssoftware door het doorvoeren van fundamentele wijzigingen aan het onmisbare communicatieplatform waardoor de concurrentie op de markt voor beheerssoftware substantiële kosten dient te maken die zij niet langer kunnen verhalen op de intussen sterk gereduceerde klantenbasis (“verhogen van de kosten van rivalen”);

- het **opleggen van kennelijk onredelijke overgangperiodes voor ontwikkelaars van beheerssoftware bij substantiële updates** van het communicatieplatform;

- het toepassen van **extreem lage prijzen (“roofprijzen”)** door BRIO op de markt van de beheerssoftware waartegen de concurrenten onmogelijk kunnen opboksen, met als doel om zo de klantenbasis van de concurrenten op de markt voor beheerssoftware volledig te doen overstappen richting BRIO.

Al deze handelingen maken elk afzonderlijk volgens eisers een misbruik van machtspositie uit.

21. Volgens eisers is het gevolg van alle **misbruikmakende handelingen** van PORTIMA, dat de concurrenten op de markt voor beheerssoftware (waaronder CRM) uit de markt worden geduwd, en aldus schade lijden. PORTIMA verwerft en bestendigt met BRIO haar machtspositie op deze markt, niet op basis van mededinging op basis van verdiensten maar door een misbruik van machtspositie waardoor de resterende concurrenten, waaronder INSUSOFT van CRM uit de markt worden gesloten.

22. Volgens eisers maken de Verzekeringsmaatschappijen **mededingingsbeperkende afspraken** door (1) hun marktgedrag op de markten voor communicatieplatformen voor gegevensuitwisseling tussen verzekeringsmakelaars en verzekeringsmaatschappijen en de markt voor beheerssoftware voor verzekeringsmakelaars volledig te coördineren binnen hun samenwerkingsverband PORTIMA en daarbij in het bijzonder af te spreken om niet aan te sluiten met een platform van een potentiële concurrent, INSUWEB en (2) op de markt voor beheerssoftware: het structureel benadelen van concurrenten van de gezamenlijk ontwikkelde beheerssoftware BRIO.

C.2. Samenvatting van de stelling van PORTIMA.

23. PORTIMA is opgericht in 1986 met als doel om de communicatie tussen verzekeringsmaatschappijen en verzekeringsmakelaars te stroomlijnen en kosten te besparen. Als coöperatieve vennootschap streeft PORTIMA geen winst, maar een coöperatief gedachtegoed na in functie van de belangen van de verzekeringsmaatschappijen en de verzekeringsmakelaars. Dit coöperatief gedachtegoed is het aanbieden van IT-oplossingen om het verzekeringskanaal van de verzekeringsmakelaars te behouden en de concurrentiële positie van de verzekeringsmakelaar te versterken.

PORTIMA biedt sinds 1988 communicatiesoftware aan om de communicatie tussen verzekeringsmakelaars en verzekeringsmaatschappijen te stroomlijnen (PORTIMA CONNECT). PORTIMA biedt sinds 2003 ook een eigen ontwikkelde beheerssoftware voor verzekeringsmakelaars aan (BRIO) om de efficiëntie en gebruiksvriendelijkheid voor de verzekeringsmakelaar op vlak van beheerssoftware te verhogen. Communicatiesoftware kan een link maken tussen de beheerssoftware van verzekeringsmakelaars en de software van verzekeringsmaatschappijen.

24. De motieven voor de huidige procedure zijn volgens PORTIMA duidelijk. Reeds meer dan twintig jaar start CRM de ene (gerechtelijke of administratieve) procedure na de andere tegen PORTIMA met hetzelfde patroon.

In **2002** en **2003** dagvaardde CRM PORTIMA voor de Voorzitter van de toenmalige Rechtbank van Koophandel, richtte brieven aan de Dienst voor de Mededinging en diende een verzoek tot voorlopige maatregelen in bij de Voorzitter van de Raad voor de Mededinging naar aanleiding van de start van de beheerssoftware activiteit door PORTIMA.

In **2008** stelde CRM een procedure in voor de Rechtbank van Koophandel als vergelding nadat PORTIMA een overnamevraag van CRM afwees.

Ook in **2021**, benaderde CRM PORTIMA met de vraag om CRM over te nemen. PORTIMA wees deze vraag van CRM af. Misnoegd over deze weigering van PORTIMA, tracht CRM via deze procedure alsnog munt te slaan bij PORTIMA.

C.3. Samenvatting van de stellingen van de verzekeringsmaatschappijen.

25. De verzekeringsmaatschappijen, verweerders twee tot zes, betwisten allen dat er sprake zou zijn van verboden overeenkomsten in de zin van artikel IV.1. WER.

D BEOORDELING

D.1. DE HOOFDEIS.

D.1.1 De ontvankelijkheid.

26. AG INSURANCE stelt dat de dagvaarding niet ontvankelijk is, gezien zij uitgaat van twee onderscheiden rechtspersonen: NV CRM.DEV en NV CRM.TEC. "CRM" wordt gehanteerd als een collectieve naam voor deze beide rechtspersonen. "CRM" wordt verder doorheen de dagvaarding voorgedragen als de partij die de vordering brengt. Het is volgens AG INSURANCE onduidelijk wie precies de benadeelde partij is, op welke grondslag wordt gevorderd en wie welke schade heeft geleden.

27. De twee vennootschappen die de Verwerende partijen hebben gedagvaard, werden duidelijk geïdentificeerd en gedefinieerd in de dagvaarding en in alle procedurestukken.

De eisende partijen zijn de vennootschappen NV CRM.TEC en NV CRM.DEV. Zowel in de dagvaarding als in de syntheseconclusie werden ze duidelijk afzonderlijk aangeduid, waarbij vervolgens werd gesteld "hierna samen "CRM" genoemd.

Elke verdere verwijzing naar "CRM" is dus te lezen als NV CRM.DEV en NV CRM.TEC.

De vordering "tot betalen aan CRM", zoals omschreven in het beschikkend deel van de dagvaarding en de syntheseconclusie is dus te lezen als " tot betalen aan NV CRM.DEV en NV CRM.TEC".

28. De vordering tot betaling aan CRM zijnde NV CRM.DEV en NV CRM.TEC zonder opsplitsing tussen de eisers kan niet anders gelezen worden dan dat eisers van oordeel zijn dat er ondeelbaarheid tussen hen is en zij recht hebben op dezelfde ondeelbare prestatie vanwege de verweerders.

29. Overeenkomstig artikel 17 Ger. W. kan de rechtsvordering niet worden toegelaten, indien de eisers geen hoedanigheid en geen belang hebben om ze in te stellen.

Artikel XVII.72 WER juncto artikel 1382 (oud) BW verleent iedere onderneming die schade heeft geleden door een inbreuk op het mededingingsrecht het recht om volledige schadevergoeding te vorderen en te krijgen. Eisers stellen dat zij schade hebben geleden door inbreuken op het mededingingsrecht, zij stellen aldus houders te zijn van een subjectief recht, dit verschaft hen de hoedanigheid en het belang om een vordering in rechte in te stellen.

30. De procespartij die voorhoudt titularis te zijn van een subjectief recht, heeft hoedanigheid en belang om de vordering in te stellen, ook al wordt dit recht betwist nu het onderzoek naar het bestaan of de draagwijdte van het subjectief recht dat wordt ingeroepen, niet de ontvankelijkheid maar de gegrondheid van de vordering betreft (Cass. 23 februari 2012 , RW 2012-13,1106; Cass. 16 november 2007 Pas. 2007, 2043; Cass. 11 februari 2005 Arr.Cass. 2005, 356 ; Cass. 2 april 2004 Arr.Cass. 2004, 597).

Er moet onderscheid gemaakt tussen enerzijds de vereiste zich op een juridisch beschermd belang te beroepen en anderzijds de vraag of dit juridisch beschermd belang ook daadwerkelijk bestaat. Er wordt voor de uitoefening van de rechtsvordering inderdaad geenszins vereist dat dit recht of voordeel daadwerkelijk zou bestaan. Dergelijke betwisting raakt de grond van het geschil. Het volstaat dat de partij, die de vordering instelt, terecht of ten onrechte, beweert titularis te zijn van het recht, waarop zij zich beroept. (P.VANLERSBERGHE, Art. 17 Ger.W, in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer* , I, Deel I, Hfdst. II, Ger.W. Art. 17-1 - Ger.W. Art. (17)-20).

De vordering van eisers is ontvankelijk.

D.1.2. Ten gronde.

D.1.2.1. De beweerde inbreuk op artikel IV.2 WER – Misbruik van Machtspositie.

D.1.2.1.1. Algemeen.

31. De vordering van eisers tegen PORTIMA steunt op het beweerde misbruik van machtspositie waardoor de eisers beweren schade te hebben geleden.

32. In conclusies werpt PORTIMA op dat zij geen contractuele fout heeft begaan tegenover eisers. De updates en upgrades, de beweerde daaraan gekoppelde problemen en de beweerde daaruit voortvloeiende gevolgen houden volgens PORTIMA intrinsiek verband met de contractuele verplichting van PORTIMA om het gebruik van PORTIMA CONNECT door CRM mogelijk te maken. Volgens PORTIMA moeten deze puur contractuele kwesties in het licht van de contractuele verplichtingen van PORTIMA worden beoordeeld.

De eis van CRM strekt er niet toe schadevergoeding te bekomen wegens niet nakoming van contractuele verplichtingen. Misbruik van machtspositie kan een zelfstandige grond zijn voor een vordering in schadevergoeding, ook al zijn de inbreukpleger en de schadelijder door een overeenkomst gebonden. Het recht op vergoeding bestaat ongeacht of er een directe contractuele verhouding met de inbreuk makende onderneming bestaat en ongeacht of er vooraf door een mededingingsautoriteit een inbreuk is vastgesteld.¹

33. De beoordeling van de eis in schadevergoeding wegens misbruik van machtspositie dient te gebeuren in volgende stappen :

1. de afbakening van de relevante productmarkt(en) en de geografische markt(en) ;
2. onderzoek of de onderneming(en) aan wie een inbreuk wordt ten laste gelegd op de relevante markt(en) over een machtspositie beschikt;
3. onderzoek of de gedraging van de betrokken onderneming met een machtspositie potentieel misbruik uitmaakt, in de zin dat de gedraging afwijkt van mededinging op basis van verdienste en uitsluitingseffecten teweeg kan brengen;
4. eventueel onderzoek of de gedraging objectief gerechtvaardigd is, onder meer op basis van efficiëntieverbeteringen;
5. onderzoek naar de schade en de begroting

D.1.2.1.2. De bewijslast in het algemeen .

34. Bij een vordering in een schadevergoeding wegens inbreuk op het Mededingingsrecht rust op de eiser de bewijslast van de inbreuk op het Mededingingsrecht (de fout) , de schade en het oorzakelijk verband tussen fout en schade.

In deze zaak is er geen beslissing van de Belgische Mededingingsautoriteit of Europese Commissie en evenmin een arrest van het Marktenhof die een inbreuk vaststelt , zodat er geen onweerlegbaar vermoeden bestaat dat een inbreuk op het Mededingingsrecht werd begaan (XVII.82 WER).

35. Vorderingen in schadevergoedingen wegens inbreuken op het Mededingingsrecht volgen meestal na onderzoek door de Mededingingsautoriteit, een logisch gevolg van het feit dat het voor een schadelijder niet eenvoudig is de feitelijke gegevens te verzamelen om de inbreuk, de schade en het oorzakelijk verband te bewijzen. Het is echter geen verplichting voor de

¹ Richtlijn 2014/104/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 november 2014,r.o. 13.

schadelijder eerst klacht neer te leggen bij de BMA. Het recht op vergoeding van de schadelijder bestaat ongeacht of er vooraf door een mededingingsautoriteit een inbreuk is vastgesteld.²

36. De nationale rechterlijke instanties vervullen bij de toepassing van het mededingingsrecht een even belangrijke rol (privaatrechtelijke handhaving) dan de organen die met de publieke handhaving zijn belast zoals de Belgische Mededingingsautoriteit. Private handhaving en Publieke handhaving vullen elkaar in zeker zin aan. Terwijl Publieke handhaving een belangrijk beleidsinstrument is om de eerlijke mededinging te verzekeren, komt de Privaatrechtelijke handhaving tegemoet aan de noodzaak slachtoffers van Mededingingsinbreuken volledig te vergoeden.³ Alle aspecten van nationale regels betreffende de uitoefening van het recht op schadevergoeding, zoals het bestaan van een causaal verband tussen de inbreuk en de schade, moeten voldoen aan de beginselen van doeltreffendheid en gelijkwaardigheid. Dit betekent dat zij niet mogen worden geformuleerd of toegepast op een wijze die het buitensporig moeilijk of praktisch onmogelijk maakt om het door het VWEU gegarandeerde recht op schadevergoeding uit te oefenen.⁴

37. Artikel 870 Ger.W.en artikel 8.4. nieuw B. W. zijn op deze zaak van toepassing. Dit betekent dat CRM als eiseres de feiten moet bewijzen die aan haar vordering ten grondslag ligt. PORTIMA moet de feiten bewijzen die haar bewering ondersteunen. Alle partijen zijn gehouden om mee te werken aan de bewijsvoering. In geval van twijfel wordt hij die de door hem beweerde feiten moet bewijzen, in het ongelijk gesteld, tenzij de wet anders bepaalt.

38. In het mededingingsrecht staan vaak complexe vraagstukken van economische aard centraal. Degene die stelt stelt dat een inbreuk op het mededingingsrecht werd begaan, dient zijn stelling te onderbouwen met alle relevante economische feiten en omstandigheden. Het volstaat niet in een algemene termen te stellen dat een inbreuk werd begaan. Het is nodig inzicht te geven in alle essentiële feiten en omstandigheden, zoals een zorgvuldige marktafbakening, de relevante marktstructuur en marktkenmerken, alsmede het daadwerkelijke functioneren van de relevante markt(en) en van het effect daarop van de gestelde inbreuken. Nochtans moet in elk concreet geval, afhankelijk van de eigenheid van de zaak en de complexiteit van de markten worden nagegaan of aan de stelplicht is voldaan en voldoende feiten zijn aangebracht om eventueel een verder diepgaand onderzoek te voeren.

D.1.2. 1.3. De bewijslast in concreto : de machtspositie.

39. De afbakening van de relevante markt en de beoordeling of de betrokken ondernemingen binnen die relevante markt een machtspositie innemen, staan vaak in verband met elkaar. Een enge afbakening van de markt zal vaak voor gevolg hebben dat het marktaandeel van de geviseerde onderneming groter zal zijn dan bij een ruime afbakening.

40. In deze zaak wordt door eisers de relevante territoriale markt afgebakend als zijnde de Belgische Markt.

² Richtlijn 2014/104/ EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 november 2014,r.o. 13.

³ Richtlijn 2014/104/ EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 november 2014 r.o.3

⁴ Richtlijn 2014/104/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 november 2014 r.o. 11

De relevante productmarkt wordt door eisers omschreven als de markt voor enerzijds communicatieplatformen en anderzijds de markt voor beheerssoftware⁵.

41. PORTIMA stelt dat CRM niet zou voldoen aan haar bewijslast om de relevante markt af te bakenen.⁶ Zij verwijst naar verschillende alternatieven voor de communicatiesoftware "*Portima Connect*".

42. De **relevante productmarkt** omvat alle producten die door afnemers worden beschouwd als onderling verwisselbaar of substitueerbaar door één of meer producten van één of meer betrokken ondernemingen, op basis van de kenmerken van de producten, hun prijzen en het gebruik waarvoor zij zijn bestemd, waarbij de mededingingssituatie en de structuur van vraag en aanbod op de markt in aanmerking worden genomen.⁷

43. **PORTIMA** stelt dat er verschillende alternatieven bestaan voor de **communicatiesoftware** '*Portima Connect*' van Portima (sinds 1988), met name :

- (i) de communicatiesoftware '*Insuweb*' van CRM sinds 2007 , die volgens CRM op heden nog steeds bij klanten wordt geïnstalleerd;
- (ii) de communicatiesoftware '*GBO Cloud*' van GBO Services sinds 1993;
- (iii) de communicatiesoftware '*Verifleet*' van Datassur sinds 2021;
- (iv) *extranetten* van verzekeringsmaatschappijen, die makelaars reeds ruime tijd rechtstreeks gebruiken; en
- (v) *rechtstreekse software interfaces* tussen makelaars en verzekeringsmaatschappijen (zoals gebruikt door Vanbreda Risk & Benefits NV, Marsh en Willemot).

PORTIMA verwijst ook naar alternatieve communicatiemiddelen zoals brieven en e-mails.

44. Onderscheid moet worden gemaakt tussen de afbakening van de relevante productmarkt en de vraag of er alternatieve producten van concurrenten bestaan. Het is niet automatisch omdat er een alternatief bestaat dat de productmarkt dezelfde is. De afbakening van de productmarkt gebeurt immers zoals in randnummer 42 hierboven omschreven.

45. De vraag stelt zich of voor communicatie tussen makelaars en verzekeringsmaatschappijen, het platform PORTIMA zo uniek is dat het niet substitueerbaar is en op zich een afzonderlijke markt vormt, dan wel of de elektronische platformen als een afzonderlijke productmarkt dienen aanzien, dan wel of de productmarkt deze is van de elektronische communicatiemiddelen tussen makelaars en verzekeringsmaatschappijen waaronder deze van elektronische platformen.

Pas als deze vraag is opgelost kan gekeken worden naar de positie op de markt van PORTIMA tegenover haar concurrenten.

⁵ Zie haar syntheseconclusie van eisers randnummer 9; 10, 115-119,146-149.

⁶ Randnummer 54 conclusies Portima.

⁷ Mededeling van de commissie : Bekendmaking van de Commissie betreffende de afbakening van de relevante markt ten behoeve van het mededingingsrecht 8.2.2024, r.o. 12

46. Hierbij dient gekeken naar de Vraagsubstitutie.⁸ Daarbij wordt in aanmerking genomen de producten die de afnemers van de betrokken onderneming(en) als daadwerkelijke en directe substituten beschouwen, en de mate waarin die substitueerbaar zijn door de producten van de betrokken onderneming(en). Gekeken dient te worden naar de redenen waarom afnemers een product al dan niet door een ander product zouden substitueren, zoals voorkeuren van afnemers met betrekking tot productkenmerken, prijzen, functies, beoogd gebruik, hinderpalen voor overschakeling en overstapkosten. Dat bewijs kan ook directe aanwijzingen van substitutie omvatten, zoals bewijsmateriaal van substitutie in het verleden of hypothetische substitutie.⁹

47. Om de vraag te beantwoorden onder randnummer 45 dient inzicht bekomen in de mate van substitueerbaarheid van het platform PORTIMA.

48. Bijzonder is dat "PORTIMA CONNECT" een tweezijdig platform is. Het platform is "upstream" een communicatieplatform voor verzekeringsmaatschappijen en "downstream" voor verzekeringsmakelaars voor gegevensuitwisseling met verzekeringsmaatschappijen. Bij dergelijke tweezijdige platformen kan de vraag van de afnemers downstream worden beïnvloed door de aanbieders aan de andere zijde upstream van het platform.

49. Bepaalde verzekeringsmaatschappijen zijn eigenaar van PORTIMA, dit versterkt wellicht één en ander. Het rapport van E.CA Economics opgesteld op vraag van CRM vermeldt " *We gaven al aan dat de verzekeringsmaatschappijen die eigenaar zijn van Portima een langetermijn verbintenis hebben met Portima. Hierdoor hebben deze maatschappijen geen incentive (prikkel) om Portima Connect (i.e., hun eigen platform) in te ruilen voor of te combineren met een mogelijk concurrerend alternatief. Vermits deze maatschappijen Portima Connect zullen blijven gebruiken, hebben makelaars ook geen incentive om voor een ander platform te kiezen (mocht dit bestaan). Doordat de gebruikers langs één zijde van haar tweezijdig platform dus grotendeels vastliggen (i.e., niet betwistbaar), heeft Portima Connect een sterk voordeel op mogelijke concurrenten dat moeilijk tot niet te overbruggen is. Dit ontmoedigt ook mogelijke concurrenten om überhaupt toe te treden tot de markt*".

50. In haar gemotiveerd verslag **1 maart 2005** heeft het Korps van verslaggevers van de BMA de nationale markt voor "communicatieplatformen voor gegevensuitwisseling tussen verzekeringsmakelaars en verzekeringsmaatschappijen" als een afzonderlijke markt afgebakend, die dient afgescheiden te worden van eventuele andere communicatiemethoden. Dit verslag dateert weliswaar van 1 maart 2005.

51. De nationale markt voor beheerssoftware voor verzekeringsmakelaars is volgens CRM een afzonderlijke markt, af te scheiden van een markt van overige software. Op dit punt verwijst CRM eveneens naar het verslag van **1 maart 2005** van het Korps van verslaggevers van de BMA

52. PORTIMA wijst op alternatieven. Op het eerste zicht betreft het alternatieven op dezelfde markt van beheers software voor verzekeringsmaatschappijen.

⁸ Mededeling van de commissie: 8, Bekendmaking van de Commissie betreffende de afbakening van de relevante markt ten behoeve van het mededingingsrecht.2.2024, r.o.23

⁹ Mededeling van de commissie: 8, Bekendmaking van de Commissie betreffende de afbakening van de relevante markt ten behoeve van het mededingingsrecht.2.2024, r.o.26

53. CRM heeft voldaan inzake de marktafbakening aan haar stelplicht en primaire bewijslast door het overleggen van het eenzijdig economisch rapport van de deskundigen Alexis Walckiers en Brecht Boone (E.CA Economics) . Het gemotiveerd verweer eveneens gestaafd door het overleggen van het eenzijdig economisch rapport van deskundigen noopt tot verder onderzoek, zoals hierna verder zal uiteengezet worden.

54. Wat de machtspositie van PORTIMA betreft is de rechtbank van oordeel dat verder deskundig onderzoek zich opdringt. Wat is het marktaandeel van PORTIMA op de relevante markt? In welke mate wordt de machtspositie versterkt door netwerkeffecten typisch aan twee zijdige Platforms?

D.1.2.1.4. Het misbruik.

55. CRM stelt dat PORTIMA misbruik maakt van haar machtspositie en verwijst naar diverse feiten welke dit misbruik zouden inhouden.

CRM ziet volgende inbreuken :

1. Het veroorzaken, niet communiceren (desinformatie en informatieweigering) en niet oplossen van **compatibiliteitsproblemen** tussen het communicatieplatform van PORTIMA en concurrerende beheerssoftware (reduceren van interoperabiliteit), waarbij PORTIMA haar eigen verticaal geïntegreerde beheerssoftware (BRIO) bevoordeelt (zelfbevoordeling) en waarbij PORTIMA weigert in te staan voor enige kost die haar concurrenten op de markt voor beheerssoftware dienen te maken om de compatibiliteitsproblemen veroorzaakt door Portima op te lossen (verhogen van de kosten van rivalen);
2. Het ongerechtvaardigd **afwerpen van klanten** die ingevolge de door Portima veroorzaakte compatibiliteitsproblematiek (degradatie van interoperabiliteit) overstappen van de beheerssoftware van een concurrent (CRM) naar de eigen beheerssoftware van Portima (BRIO) door het **voorstellen van de verticaal geïntegreerde tandem “ASWEB-BRIO”/”Portima Connect-BRIO”** als dé oplossing voor de compatibiliteitsproblemen (zelfbevoordeling);
3. Door middel van de monopoliepositie op de markt van communicatieplatformen legt Portima **substantiële en niet-recupereerbare kosten** op aan haar concurrenten op de neerwaartse markt voor beheerssoftware (omschakeling van ASWEB naar Portima Connect (eerste fase), omschakeling van TELEBIB naar JSON (tweede fase)) – Het **verhogen van de kosten van rivalen** (“raising rival’s costs”)
4. Het opleggen van **onredelijke termijnen aan rechtstreekse concurrenten op de markt voor beheerssoftware voor de overschakeling van het communicatieplatform naar de EDIMERX-technologie (Portima Connect)**, in de hoop dat concurrenten op de markt voor beheerssoftware uitgesloten worden (constructieve leveringsweigering, zelfbevoordeling van het verticaal geïntegreerde BRIO en opdrijven van kosten van rivalen)
5. Het creëren en/of niet oplossen van **compatibiliteitsproblemen op het “oude” systeem ASWEB gedurende de overgangsperiode naar Portima Connect**

(constructieve leveringsweigering, degradatie van interoperabiliteit en zelfbevoordeling van het verticaal geïntegreerde BRIO)

6. Het hanteren van **rooftprijzen of afbraakprijzen** (predatory pricing) op de markt voor beheerssoftware .

56. In het door CRM voorgelegd eenzijdig expertiseverslag wordt naar deze feitelijkheden uitvoerig verwezen en de gevolgen ervan worden geanalyseerd.

57. Deze feitelijkheden worden door de verweerders betwist. De schadetheorieën van CRM komen volgens PORTIMA niet overeen met de feiten. In dat verband wijst PORTIMA er onder andere op dat CRM geen even efficiënte concurrent is van PORTIMA en wijst op de verschillen tussen PORTIMA en CRM.

58. Ook op dit punt dient verder onderzoek te gebeuren via een deskundige.

D.1.2.2. De beweerde inbreuk door de verzekeringsmaatschappijen die zich schuldig zouden maken aan wederrechtelijke mededingingsbeperkende akkoorden in de schoot van PORTIMA (restrictieve praktijken) (schending van artikel IV.1 WER en 101 VWEU) en misbruik van economische afhankelijkheid (schending van artikel IV.2/1 WER).

59. CRM stelt dat de Verzekeringsmaatschappijen mededingingsbeperkende afspraken maken door (1) hun marktgedrag op de markten voor communicatieplatformen voor gegevensuitwisseling tussen verzekeringsmakelaars en verzekeringsmaatschappijen en de markt voor beheerssoftware voor verzekeringsmakelaars volledig te coördineren binnen hun samenwerkingsverband PORTIMA en daarbij in het bijzonder af te spreken om niet aan te sluiten met een platform van een potentiële concurrent, INSUWEB en (2) op de markt voor beheerssoftware: het structureel benadelen van concurrenten van de gezamenlijk ontwikkelde beheerssoftware BRIO.

60. De rechtbank zal in het kader van het te voeren deskundig onderzoek aan de deskundige de vraag kunnen voorleggen of er effecten op de markt vast te stellen zijn, die zouden kunnen verklaard worden enkel door verboden afspraken in de zin van artikel IV.1 WER. Het komt niet aan de deskundige toe te oordelen over het bestaan van de inbreuk zelf. Het advies van de deskundige kan enkel gaan over de vraag of de mededinging op de betrokken markt verstoord is en de eventuele oorzaken daarvan.

D.1.2.3. De gevraagde overlegging van bewijsstukken.

61. CRM vordert overleggingen van bewijsstukken. De huishoudelijke reglementen van PORTIMA zijn voorgelegd onder de stukken PORTIMA (I:16) . Vooralnog komt de overlegging van andere stukken niet noodzakelijk voor. Partijen kunnen dit steeds vorderen in het kader van het deskundig onderzoek en artikel 19 lid 3 Ger.W.

D.1.2.4. De gevraagde amicus curiae en de aanstelling van een deskundige.

62. De rechtbank is van oordeel deskundig advies nodig te hebben meer bepaald wat betreft de feitelijkheden die relevant zijn in het kader van het beweerd misbruik van machtspositie van PORTIMA op de markt van communicatieplatform(en) en op de markt van beheers software, het bestaan van de feitelijkheden die als misbruik zouden kunnen worden omschreven en hun eventuele effecten van deze eventuele feitelijkheden op de markt; tevens of er effecten op de markt vast te stellen zijn, die zouden kunnen verklaard worden door verboden afspraken in de zin van artikel IV.1 WER eventueel al dan niet in combinatie met artikel IV.2 WER.

63. De stellingen hierboven van CRM worden onderbouwd door CRM met eenzijdige deskundige verslagen dd. 16 november 2022, dd. 28 september 2023, 5 april 2024 dit laatste genaamd “**Economische analyse van de inbreuken op het mededingingsrecht door Portima en haar aandeelhouders en de schade geleden door CRM**” opgesteld door Alexis Walckiers en Brecht Boone (E.CA Economics) van **E.CA ECONOMICS**. Deze verslagen behandelen zowel de machtspositie van PORTIMA, als het machtsmisbruik ervan en de schadeberekening.

64. Het rapport van CRM werd in al zijn onderdelen bekritiseerd door PORTIMA, dewelke op haar beurt eenzijdige deskundige verslagen liet opstellen door **ANALYSIS GROUP** een samenvatting op 7 april 2023 en een rapport op 20 juni 2023 later hernomen door **OXERA**, dit het rapport werd opgesteld door Giuseppe Buglione, Gunnar Niels, Dr Giulio Federico en Dr Timo Klein.

65. CRM is van oordeel dat het niet nodig is dat de Rechtbank een economisch gerechtsdeskundige aanstelt om een technisch en economisch advies te verlenen. CRM wijst op de mogelijkheid op grond van artikel IV.88 §1 WER voor de Rechtbank om aan de BMA te verzoeken om schriftelijke opmerkingen te maken, zowel over de toepassing van het mededingingsrecht als over de begroting van de schade. PORTIMA en de Verzekeringsmaatschappijen verzetten zich tegen de gevraagde *amicus curiae*.

66. Artikel IV.88 WER bepaalt dat de BMA ambtshalve of op verzoek van het rechtscollege waarbij de zaak aanhangig is, schriftelijke opmerkingen kan indienen “*in verband met de toepassing van de artikelen IV.1 en IV.2 of van de artikelen 101 en 102 VWEU.*”

Door de indiening van de schriftelijke opmerkingen wordt de BMA geen tussenkomende partij in de zin van het Gerechtelijk Wetboek maar treedt zij op als *amicus curiae* van de rechtbank bij de toepassing van de mededingingsregels. In die hoedanigheid beperkt de BMA zich tot kennisneming van de feitelijke gegevens die de partijen haar meedelen of die publiek toegankelijk zijn, en beschikt zij niet over onderzoeksbevoegdheden (BMA, *Amicus curiae* 25 augustus 2021, in Ondernemingsrechtbank LEUVEN, Zaak A/20/01287, <https://www.bma-abc.be/nl>). Het komt de BMA niet toe om, in het kader van een *amicus curiae* tussenkomst, feitelijke informatie aan te wenden buiten de informatie die haar is overgemaakt door de rechtbank of die publiek toegankelijk is (BMA, *Amicus curiae* in ANTWERPEN AR 2021/AR/1436, 28 september 2022; BMA, *Amicus curiae* 17 november 2014, in ANTWERPEN A.R. 2012/AR/1843 en 2012/AR/1798, <https://www.bma-abc.be/nl>).

67. De rechtbank is van oordeel dat het vragen van een *amicus curiae* gezien de techniciteit en complexiteit en het onvoldoende gekend zijn van feitelijke gegevens waar nader onderzoek zich opdringt, in dit stadium van de procedure geen oplossing biedt. Over de feiten en de feitelijke context bestaat nog onvoldoende duidelijkheid.

De techniciteit en complexiteit noodzaken de rechtbank tot de aanstelling van een economisch deskundige.

D.1.2.5. De opdracht van de aan te stellen deskundige:

68. De beslissing of er een **inbreuk** werd gepleegd op artikel IV.1 WER en/of IV.2 WER komt enkel aan de rechtbank toe. In vele gevallen staat de inbreuk reeds vast wanneer de rechter ten gronde wordt gevat met betrekking tot een vordering tot schadevergoeding, de vordering in schadevergoeding is dan de laatste stap (zie randnummer 33, 34 en 35).

69. Een deskundige opdracht geven om advies te geven over de **omvang van de schade**, vooraleer een beslissing is tussengekomen over de fout, de aard van deze fout, de precieze omschrijving van de fout zou in zekere zin vooruitlopen op de beslissing die de rechtbank nog dient te nemen omtrent de eventuele fout en de omvang ervan. De omschrijving van de eventuele inbreuk ook in de tijd, zal uiteraard invloed hebben op de mogelijke schade. Ons continentaal rechtssysteem maakt het moeilijk op basis van de eenzijdige expertises welke beide partijen aan de rechtbank voorleggen, om onmiddellijk uitspraak te doen omtrent de beweerde inbreuk en de eventuele schade. Het technisch karakter van de discussie maakt een economisch expert noodzakelijk. In tegenstelling tot de “ *common law*” kennen we geen systeem van getuige-deskundige “ *Expert witness* ” waarbij deze aan de rechtbank vaak uitgebreide mondelinge toelichting geeft over hun eenzijdig opgesteld verslag. In dat laatste systeem kunnen partijen doormiddel van vragen aan de expert van de andere partij (*cross-examination*) de rechtbank zodanig inzicht geven in hun stellingen dat de rechtbank met kennis van zaken een beslissing kan nemen, zonder zelf een gerechtsdeskundige te moeten aanduiden. De rechtbank acht het niet mogelijk via de bewijsregels zoals in het Gerechtelijk Wetboek voorzien in deze complexe zaak tot een vergelijkbaar alternatief te komen zonder de aanstelling van een gerechtsdeskundige. Het lijkt de rechtbank opportuun zoals de partijen in ondergeschikte orde stellen een economisch gerechtsdeskundige aan te stellen volgens artikel 962 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek. Dit sluit niet uit dat later toepassing wordt gemaakt van artikel 985 Ger.W.

70. Anderzijds kan het om proces economische redenen wel al zinvol zijn enerzijds een deskundige opdracht te geven technisch advies te geven over datgene wat nuttig is om de rechtbank toe te laten over de fout te oordelen en anderzijds toch reeds advies te vragen over de schadebegroting zoals deze door de eisende partij is voorgesteld. Dit laatste kan volgen uit de opdracht om “ *advies te geven in technisch opzicht over de eenzijdige deskundige verslagen van partijen*”. Indien later geen inbreuk wordt weerhouden, zal het advies over de schade niet meer nuttig zijn. Indien een precies omschreven inbreuk wordt weerhouden door de rechtbank, waarbij de aard van de inbreuk en de situering in de tijd wordt vastgelegd, kan dan nagegaan worden of het advies van de deskundige bruikbaar is, dan wel of voor wat betreft het schadeaspect een nieuwe of bijkomende opdracht dient gegeven.

71. CRM situeert de beweerde inbreuken over een ruime tijdsperiode die op heden zelfs nog niet zou zijn afgesloten. De rechtbank acht het wenselijk inzicht te krijgen over de evolutie van de feitelijkheden in de tijd en de effecten ervan op de markt.

72. CRM vordert de aanstelling van een korps van deskundigen een economisch deskundige, een IT deskundige en een financieel deskundige. De verweerders vragen de aanstelling van een economisch deskundige. PORTIMA legt een verslag voor van een IT deskundige BLACKLYNX BV; Deze stelt “ *Het spreekt voor zich dat er zich over een periode van 20 jaar binnen een complex ecosysteem zich allerlei IT-problemen kunnen voordoen. Ook voor Portima was dit het geval. Portima geeft aan dat zij over deze periode ongeveer 500.000 tickets behandelden, waarvan 450.000 over Brio en 50.000 over AS/Web en AS/2.*

Op basis van gemiddelde behandeltijden was in het vorige verslag van 8 december 2023 reeds aangetoond dat deze aanvaardbaar waren en dat er geen onderscheid te maken was tussen gebruikers van verschillende BMS-systemen (zie titel 8 van dit rapport).

Op basis van de aangeleverde voorbeelden is helemaal niet aangetoond dat er benadeling was ten aanzien van CRM en al zeker niet dat deze gecoördineerd en opzettelijk zou zijn, zoals CRM lijkt te beweren”.

De rechtbank stelt vast dat CRM wel de aanstelling vordert van een IT deskundige, doch de opdracht niet formuleert die zou dienen onderzocht in technisch opzicht zich steunende op een eigen eenzijdig expertiseverslag van een IT deskundige op haar verzoek opgesteld. Van CRM mag toch verwacht worden dat zij in technisch opzicht het rapport van BLACKLYNX BV omstandig betwist zodat de rechtbank inzicht krijgt in de betwisting.

Bij gebreke aan precisering van de betwisting op IT vlak is vooralsnog de aanstelling van een IT-deskundige door de rechtbank niet opportuun, onverminderd de mogelijkheid later hiertoe over te gaan indien de economisch deskundigen zulks wenselijk achten.

73. Voor bepaalde aspecten (bijvoorbeeld de waarde beoordelen van het rapport van BLACKLYNX BV) kan een economisch deskundige misschien onvoldoende competentie hebben, de deskundige zal zich mogen laten bijstaan door een domeindeskundige om hem voor te lichten omtrent bepaalde deelaspecten, evenwel rekening houdende met het verbod van delegatie (B. VAN DEN BERGH, *Gerechtigd deskundig onderzoek in burgerlijke zaken*, APR, Mechelen, Kluwer, 43,nr.83). De rechtbank heeft thans onvoldoende zicht om te oordelen of de aanstelling van een informatica deskundige werkelijk nodig is en of het niet volstaat de deskundige te machtigen zich door een domeindeskundige te laten bijstaan. Mocht zulks later volgens de deskundige toch nodig blijken kunnen partijen de rechtbank steeds vatten op grond van artikel 19 lid 3 Ger.W.

De vraag stelt zich immers gezien de grote periode uit het verleden waarin de eisers de inbreuken situeren, wat een IT deskundige nog kan vaststellen. Het is thans voor de rechtbank ook zeer moeilijk om thans reeds een precieze opdracht van dergelijke deskundige vast te leggen . Het is immers niet uit te sluiten dat op basis van andere overwegingen door de economisch deskundige, dergelijk onderzoek overbodig wordt. Daarom wordt in eerste instantie toelating gegeven aan de deskundige een beroep te doen op domeindeskundigen, onder het voorbehoud hierboven gesteld.

D.1.2.6 De keuze van de deskundigen.

74. Een geschikt expert vindt de rechtbank niet op de nationale lijst van deskundigen, gezien de complexiteit van de zaak. De rechtbank is van oordeel dat in deze zaak er bijzondere omstandigheden zijn om een college van deskundigen aan te stellen.

Er is vooreerst het zeer groot financieel belang van de zaak, de vordering bedraagt meer dan 50 miljoen euro.

75. Daarenboven komt de vaststelling dat zowel CRM als PORTIMA voor hun eenzijdig rapport zelf een beroep hebben gedaan op meerdere deskundigen. CRM deed beroep E.CA Economics, het rapport van E. CA Economics werd opgesteld door Dr. Alexis Walckiers die directeur is van het Brusselse kantoor van E.CA Economics en door Dr. Brecht Boone die geassocieerde is in het Brusselse kantoor van E.CA Economics.

Het rapport van PORTIMA, van ANALYSIS GROUP en later hernomen door OXERA, gaat uit van de experten Giuseppe Buglione, Gunnar Niels, Dr. Giulio Federico, Dr. Timo Klein. Volgens het rapport van OXERA is Giuseppe Buglione, gespecialiseerd in de toegepaste economische wetenschap en antitrust, met een focus op fusies en mededingingszaken. Giuseppe Buglione heeft meer dan 10 jaar ervaring; Gunnar Niels is een leider van Oxera's werk in mededingingszaken met meer dan 25 jaar ervaring op het gebied van fusies, overeenkomsten, misbruik van dominante posities, schadeclaims en staatssteun, Giulio Federico heeft meer dan 20 jaar ervaring als econoom op het gebied van mededingingsbeleid, Timo Klein is senior consultant van OXERA gespecialiseerd in het gebruik van theoretische en kwantitatieve onderzoeksmethodes in de context van mededingingszaken.

Bij dergelijke tegenstijdige rapporten uitgaande allen van economische experts, autoriteiten in de economische aspecten van het mededingsrecht, acht de rechtbank het aangewezen eveneens twee deskundige. aan te stellen een expert met langere ervaring en een expert met minder lange ervaring, maar waar het profiel van de gerechtsdeskundige minstens van gelijkwaardig niveau is. Het valt immers niet uit te sluiten dat tussen de gerechtsdeskundigen en de technische raadgevers van partijen zich een intense discussie ontwikkelt waarbij de gerechtsdeskundigen na hun ontwerp in voorverslag te hebben gezonden mogelijks heel wat opmerkingen zullen krijgen van één van de partijen.

Om al deze redenen zal de rechtbank een college van economisch deskundigen aanstellen.

D.1.2.8. Bescherming van bedrijfsgeheimen.

76. PORTIMA vordert indien een deskundige wordt aangesteld: " *De volgende beschermingsmaatregelen op te leggen voor de bedrijfsgeheimen, persoonsgegevens en/of mededingingsrechtelijk gevoelige informatie waarover PORTIMA beschikt en die niet publiek beschikbaar zijn, waaronder minstens informatie over: (i) de klanten van PORTIMA, (ii) de relatie van PORTIMA met concurrenten, (iii) commerciële, operationele en/of technische informatie over PORTIMA, Brio en/of PORTIMA CONNECT;*

De toegang tot voormelde informatie, hetzij schriftelijk (conclusies, verslagen, uitspraken, enz., van eender welke oorsprong), hetzij op een hoorzitting, te beperken tot een vertrouwelijkheidskring in toepassing van artikel 871bis, §2 Ger.W. bestaande uit de raadslieden van de partijen zoals vermeld op pagina's 1-2 van deze conclusie, de economisch gerechtsdeskundige, alsook telkens één natuurlijk persoon van de respectievelijke partijen en als zodanig slechts een niet-vertrouwelijke versie van eender welk geschrift ter beschikking te (laten) stellen aan personen buiten de vertrouwelijkheidskring; en in toepassing van artikel 871bis, §1 Ger.W. het verbod op te leggen ten aanzien van iedere partij, hun advocaten of andere

vertegenwoordigers, magistraten en gerechtelijk personeel, deskundigen en alle andere personen en entiteiten die door hun deelname aan deze procedure, of door hun toegang tot de documenten die deel uitmaken van deze procedure, kennis kunnen krijgen en/of hebben gekregen van voormelde informatie om deze openbaar te maken”

77. PORTIMA erkent ook dat dezelfde vertrouwelijkheidskring dient gerespecteerd te worden voor wat betreft vertrouwelijke informatie van CRM. CRM is akkoord dat commercieel gevoelige informatie dient beschermd te worden, de voorgestelde “vertrouwelijkheidskring” van één natuurlijke persoon en de raadslieden is volgens CRM te beperkt. CRM meent dat voorzien dient te worden dat minstens drie natuurlijke personen van elke partij, die dienen toegang te krijgen, dit naast de eigen externe raadslieden en externe technische experts. De rechtbank acht twee natuurlijke personen voldoende, een te grote uitbreiding van de “vertrouwelijkheidskring” dreigt immers anders zijn effect te verliezen. De externe technische experts die de eenzijdige expertiserapporten hebben opgesteld zullen eveneens deel uitmaken van deze vertrouwelijkheidskring, zodat ze ook eventueel de gepaste opmerkingen op het verslag van de gerechtsdeskundigen kunnen maken.

78. Voorlopig volstaat het de vertrouwelijkheid te beperken tot alle verrichtingen van het deskundig onderzoek, met inbegrip van het deskundig verslag. De naleving van deze beschermingsmaatregel zal normaal voor gevolg hebben dat in latere conclusies of in uitspraken van deze vertrouwelijke gegevens geen melding zal kunnen worden gemaakt.

D.1.2.9. De kosten van de expertise.

79. De kosten van de expertise dienen voorgeschoten te worden door de eisende partij. Zij heeft in ondergeschikte orde de aanstelling van een deskundige gevraagd.

Er is geen redenen om deze kosten te verdelen onder de partijen. De rechtbank zal een voorlopige provisie bepalen, de deskundigen kunnen vervolgens de gepaste bijkomende provisie vragen.

D.2. DE TEGENEISEN.

80. De uitspraak over de tegeneisen kan slechts worden gedaan na uitspraak over de hoofdeis.

OM DEZE REDENEN,

DE RECHTBANK, recht doende op tegenspraak,

Verklaart de hoofdeis ontvankelijk.

Alvorens uit te spreken te doen over de gegrondheid van de **hoofdeis** en alvorens uitspraak te doen over de **tegeneisen** :

Beveelt een deskundig onderzoek;

Stelt een college van deskundigen aan bestaande uit de heren : De Coninck, Raphaël Ondervoorzitter van Charles River Associates, 143 Avenue Louise 1050 Brussels (RDeConinck@crai.com) en Geert Van Moer, Senior Associates (e- mail van.moer.geert@gmail.com)

met als opdracht overeenkomstig artikel 962 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek :

Technisch advies te geven om de rechtbank toe te laten ten gronde te oordelen over de door CRM gestelde vorderingen, in dat verband in elk geval :

Kennis te nemen van de eenzijdige rapporten van de economische experts zoals deze door CRM en PORTIMA aan de rechtbank werden voorgelegd in deze procedure, advies te geven in technisch opzicht over de eenzijdige deskundige verslagen van partijen, advies te geven in technisch opzicht omtrent de feitelijke stellingen in deze rapporten, daarbij alle relevante feitelijke elementen aan te geven en te bespreken welke voor de rechtbank nuttig kunnen zijn om de beoordeling te kunnen doen omtrent de beweerde inbreuken (artikel IV.2 en IV.1 en misbruik van economische afhankelijkheid) zoals voorgehouden door CRM; in het bijzonder de rechtbank advies te geven over de eventuele feitelijke elementen die er zouden kunnen op wijzen dat de normale mededinging is verstoord zoals voorgehouden door CRM, deze eventuele elementen en de eventuele gevolgen van deze elementen te beschrijven en de eventuele evolutie te kaderen in de tijd;

Zegt dat de deskundigen zich zullen mogen laten bijstaan, voor de deelgebieden waar zij onvoldoende competentie hebben, door een technisch raadgever om hen voor te lichten omtrent bepaalde deelaspecten, dit onverminderd de mogelijke aanstelling door de rechtbank bij een later vonnis van een informatica deskundige mocht zulks volgens de gerechtsdeskundigen noodzakelijk blijken en onverminderd het recht voor partijen de vraag of een informaticadeskundige dient aangesteld te worden voor te leggen aan de rechtbank in toepassing van artikel 19 lid 3 Ger.W.

Zegt dat de deskundigen van dit alles een gemotiveerd verslag zullen opstellen en dit deskundig verslag in de Nederlandse taal zullen neerleggen ter griffie van deze rechtbank, uiterlijk 14 november 2025, behoudens verlenging van de termijn op verzoek van de deskundige overeenkomstig artikel 974 § 2 Gerechtelijk Wetboek en zegt dat de deskundigen verslag zullen uitbrengen over hun werkzaamheden overeenkomstig artikel 974§ 1 Ger.W. uiterlijk op 15 juli 2025.

Zegt dat de deskundigen een **voorlopig advies** zullen opstellen welke ze aan de partijen en hun technisch raadgevers zullen overmaken, waarbij aan partijen en hun technisch raadgevers een termijn van **ten minste twee maanden** zal gegeven worden om opmerkingen te formuleren aangaande het voorlopig advies van de deskundigen (972 §2 7de alinea 7de. Ger.W.). Zegt dat de deskundigen deze opmerkingen dienen te beantwoorden in hun eindverslag.

Wijst in toepassing van artikel 973 §1 Ger.W. de heer **GUIDO DE CROOCK**, plaatsvervangend magistraat in deze rechtbank aan om de expertise op te volgen met de bevoegdheden zoals in artikel 973 § 1 Ger.W. omschreven.

Zegt dat geen installatievergadering zal dienen te worden gehouden.

In toepassing van artikel van artikel 972 § 2 Ger.W. en gezien geen installatievergadering wordt bevolen zegt dat de rechtbank onmogelijk nu reeds de raming van de vermoedelijke kostprijs van de expertise kan doen, maar wel de manier waarop de kosten en het ereloon van de deskundigen zullen berekend worden en zegt in dat verband dat het ereloon van **Raphael De CONINCK** zal begroot worden à rato van een uurloontarief van **900 euro exclusief BTW** en het ereloon van **Geert VAN MOER** a rato van een uurtarief van **400 euro exclusief BTW**; voor de kosten aan de gebruikelijke kostenvergoeding in de sector en dit onverminderd de kosten en ereloon van de eventuele domeindeskundige waarop de aangestelde deskundigen beroep zouden doen.

Bepaalt de provisie welke aan de deskundige dient te worden bepaald voorlopig op **100.000,00 euro**, deze provisie dient door de eisende partijen **uiterlijk tegen 31 januari 2025** betaald te worden door consignatie op het rekeningnummer **BE65 6792 0083 8496 (BIC PCHQBEBB)** met **referte "A/23/03143"**. Zegt dat deze provisie onmiddellijk mag vrijgegeven worden aan de deskundigen;

Zegt dat in het kader van dit deskundig onderzoek artikel 871bis, §1 Ger.W. van toepassing is voor de bedrijfsgeheimen, persoonsgegevens en/of mededingingsrechtelijk gevoelige informatie waarover PORTIMA beschikt en die niet publiek beschikbaar zijn, waaronder informatie over: (i) de klanten van PORTIMA, (ii) de relatie van PORTIMA met concurrenten, (iii) commerciële, operationele en/of technische informatie over PORTIMA, Brio en/of PORTIMA CONNECT; zegt dat dezelfde beschermingsmaatregel gelden voor dezelfde gegevens van CRM; **Zegt dat de toegang tot voormelde informatie wordt beperkt tot een vertrouwelijkheidskring in toepassing van artikel 871bis, §2 Ger.W. bestaande uit** : de raadslieden van de partijen zoals vermeld in de hoofding van dit vonnis, de economisch gerechtsdeskundigen, alsook telkens twee natuurlijk persoon van de respectievelijke partijen , alsook de externe technische experts die de eenzijdige expertiserapporten hebben opgesteld zoals aangewend in deze procedure. Dit alles onder voorbehoud nadere maatregelen te bevelen in toepassing van artikel **871 bis § 2 Ger.W.** mocht zulks nodig blijken.

Stelt de zaak voor toezicht op het verloop van het deskundig onderzoek en eventuele termijnverlenging op de zitting van 12 november 2025.

De uitspraak over de kosten wordt opgeschort.

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad.

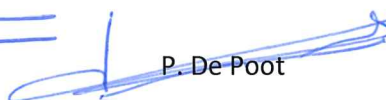
Dit vonnis is gewezen door de ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Kortrijk , zevende kamer, samengesteld uit rechter Guido De Croock, plaatsvervangend magistraat, hiertoe aangewezen bij beschikking van 16 april 2024 (BS 10 september 2024) en van 17 april 2024 en de rechters in ondernemingszaken Paul De Poot en Kurt Verheggen, en is op de buitengewone openbare terechtzitting van **acht januari tweeduizend vijftwintig** uitgesproken door rechter, kamervoorzitter Guido De Croock in aanwezigheid van griffier Ruben De Vos

R. De Vos

K. Verheggen

P. De Poot

G. De Croock

